

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadványban átvéve:
 Egész évre — 10 kor.
 Feljegyzésre — 4 .
 Helyben másban átvéve:
 Egész évre — 20 kor.
 Feljegyzésre — 5 .
 Válassza postán szállítva:
 Egész évre — 24 kor.
 Feljegyzésre — 6 .

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelent minden nap a hétfő és
 kedd napok kivételével
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczna-utca 2.
 A szerkesztőség híreinek visszajárásán
 vagy megküldésére nem vállalunk felelő
 felelősséget és hirdetések
 kiadóhivatalban intézendők
 Helyi árt. 100 kor. 3. sz. 100.

NAGYVÁRAD, augusztus 24.

A nemzetközi szövetkezeti kongresszus.

Szeptember első hetében a szövetkezetek nemzetközi szövetsége tartja meg Budapesten idei nagygyűlését. Angolok, francziák, németek, dánok, tengerentuliai, a keleti országok kiküldöttei jönnek össze a magyar fővárosban ez alkalommal a szövetkezeti eszme nemzetközi vonatkozásu, aktuális napi kérdéseinek a megvitatására. A társaság — ez előre konstatalható — nagyon vegyes lesz. A társadalom csaknem minden rétegéből találhatók a jelentkezők között: kiváló államférfiak, neves politikusok, gazdák, papok, ügyvédek, tisztviselők: egyszerűen a nemzetközi értekezletnek csaknem minden tagja más és más élethivatásu, de egy dologban egyetértenek, hogy t. i. valamennyi egy eszmének, a szövetkezeti munkának lelkes barátja.

A szövetkezeti kongresszust a Londonban székelő Szövetkezetek Nemzetközi Szövetsége rendezi. Ez a szövetség 18 ország szövetkezetei között képez szerves kapcsolatot, még pedig nemcsak csupán erkölcsit, hanem, mint a budapesti kongresszus is meg fogja mutatni, üzletit, anyagi eredményekkel kecsegtetőt. A kongresszust magyar részről előkészítő bizottság, amely a nevesebb hazai szövetkezeti központok kiküldötteiből alakult, elhatározta ugyanis, hogy a kongressussal egyidejűleg szövetkezeti kiállítást is ren-

dez, a melyen nem csupán a magyar szövetkezetek fejlődését feltüntető dolgokat mutatnak be, de kiállítanak szövetkezeti termékeket is. Erre a kiállításra úgy bel, mint külföldről igen-igen sok dolgot jelentettek be. Magyarországról bort, gabonaneműeket, élelmicikkeket, ipari készítményeket. Az ország gazdasági jellegénél fogva nálunk különösen arra van szükség, hogy a külföld különösen a nyers terményeinket ismerje meg: a magyar bort, magyar gyümölcsöt stb. Az a sok külföldi, aki a kongresszus idején itt lesz s a kik csaknem mind élén állanak egy nagyobb kereskedelmi vállalatnak, fogyasztási vagy ipari szövetkezetnek, bizonyára nem nézik eredmény nélkül a magyar termékeket, különösen a speciálisokat. A kiállítás több mint bizonyos: hasznunkra váló nemzetközi kereskedelmi forgalom kiinduló pontja lesz.

A szövetkezetek nemzetközi szövetségének ugyanis benne van a programjában, hogy kapcsolatot létesítsen egyes országok termelői és mások fogyasztói közt, lehetővé téve így, hogy a fogyasztó szövetkezetek a közvetítők kikerülésével egyenesen a termelő szövetkezetektől olcsóbb áron jó árut szerezzenek, a gazdasági és ipari szövetkezetek pedig termékeiket jó áron értékesíthessék.

A nemzetközi szövetség gr. Károlyi Sándornak, a magyar szövetkezeti ügy vezérének meghívására jön Budapestre. Ez lesz a szövetségnek a hatodik kongresszusa, Anglia és Franciaország után

következik Magyarország, a mit a magyar szövetkezeti ügy fejlettségének, másrészt a kelethez való viszonyunknak köszönhetünk. A budapesti kongresszus és minden azzal kapcsolatos dolog nagyszabásu demonstráció lesz a szövetkezeti mozgalom igazai, haszna, szükségessége mellett, úgy magunk, de különösen szomszédaink részére.

A kongresszus tárgysorozata igen érdekes.

Müller Hans dr. a svájci szövetkezetek szövetségének titkára a fogyasztási szövetkezetek szervezéséről és működéséről értekezik. A francia szövetkezeti élet egyik vezéralakja, Rocquigny gróf az állam kötelezettségeit fejti ki a szövetkezetekkel szemben. A nemzetközi szövetség elnöke Wolff Henry a szövetkezeti hitel centralizációjáról szól. Duca M. a romániai Creditul Agricol ügyvezetője a szövetkezeti mozgalomnak a keleten való lassu fejlődését világítja meg s kifejti ennek okait és orvosszereit.

A kongresszus tagjai itt tartózkodásuk alatt megtekintik a nevezetesebb magyar szövetkezeti intézményeket, szeptember 9-én elutaznak Szerbiába, a szerb szövetkezeteknek Vránjában tartandó évi nagygyűlésére.

A magyar-osztrák flotta Velence előtt

A Gazetta di Venezia tegnapi száma írja, hogy a velencei kikötő előtt több nap óta éjjelenként magyar-osztrák hadihajók jelennek

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Szénrajzok.

Írta: Ljedov Fedor.

I.

Az orgona-galy.

A dolgozó asztala mellett ült. A nyitott ablakon át verőfény, madárdal és orgona-illat áradt a szobába.

Egyszerre az ablakban megjelent egy igazó női arc, mélységes és csodásan tiszta szemekkel. A jelenség egy virágzó, buja orgona-galyat emelt gyöngéden mosolygó ajkaihoz s azután odahajította a tudós dolgozóasztalára.

Főpillantott. De már akkor eltűnt a csodás jelenség.

Az orgona-galy azonban ott illatozott az asztalan, az agyagtégelyek s a mikroszkop között. A tudós hosszan szemlélte a halványlila virágszirmokat, mintha csak éles tekintetével kiakarná fűrkészni minden apró erecskéjüket.

Ugy találta, ritka szépek ezek a gyöngéd virágok.

Szavakat keresett, hogy e benyomásait megörökítse.

Es elmúlt néhány óra. Es már réges-régen részekre s részecskékre bontva hevert az orgonaág.

A tudós meglegedve szemlélte fáradságos munkája eredményét. Nagyon meg volt elégedve magával.

Am hová lett az orgona-galy bája — szépsége?

II.

A korosodó férfi.

Reggel felé fagyott.

A frissen hulló hó megkeményedett s a vízcepppek, amelyek tegnap még loccsanással hullottak le a háztetőről, ereszről, ma mint megdermedt kristálycsapok s arabeszkek szegték be az ereszt.

Egy korosodó férfi lépett a balkonra. Majd

sietve leszaladt a lépcsőkn s figyelmesen nézte az erdő felé vivő gyalogutat.

A csak éppen most megfagyott hóban lábnyomok látszottak.

Apró, — keskeny női cipőtalp nyomai voltak.

A korosodó férfi lecsüggesztette a fejét s követte a nyomokat.

Egyszerre észrevette, hogy a keskeny lábnyomokat erős, — férfias nyomok keresztezik.

Ekkor olyasmit érzett, mintha tört dőfték volna a szívébe.

Járása meglassult, a lábnyomok ellenben mind határozottabbá váltak, néha összeolvadt az erős s a keskeny lábnyom egymásba.

A gyalogut az erdőnyílásba vitt, ahol egy félig összeomlott gúnyhó állott. — Hőfőtte fedele messzire látszott a lombtalan fák között.

Egy pillanatig habozott a korosodó férfi, kövesse-e tovább is a lábnyomokat. Egyszerre

A legjobban ajánlható az úri közönségnek ruha-beszerzésre

MITTEILER EDE Nagyvárad, Fő-utca. (Uri Casinó-épület). TELEFON 520.

angol divat férfiszabó-cség

Szövetek méterenként nálam a legolcsóbb gyári árban szerezhetők be.

mely angol szövetekből a legujabb szabás szerint a legszebb kivitelben készít **férfi-öltönyöket**, s minden e szakba vágó ruhaneműket. — Női costumöket, valódi angol SZÜVETEK nagy választékban.

meg eloltott lámpákkal. Hogy mi ezeknek a rejtelmes éjjeli utaknak a célja, nem tudják. — A Velence előtt levő erődökből már napok óta figyelik a magyar-osztrák hajóknak az éjjeli szereplését és egy éjjel a Lidoról fényzórával meg is világították őket. A hajók azonban erre nem reagáltak, továbbra is ott maradtak és csak napfölkeltkor távoztak el a kikötő elől.

A pápa függetlensége.

A regensburgi katolikus gyűlés első zárterkeztelen Bachem dr. birodalmi gyűlési képviselő a római kérdésben határozati javaslatot terjesztett elő, amelyet elfogadtak. A határozat így hangzik:

»Németország katolikusainak 51. nagygyűlése, miként a megelőzők is, nem mulaszthatja el, hogy fel ne szólaljon ama helyzetet illetőleg, amelyben a római szent-szék 1870 óta van. A német katolikusok, mint általában a világ összes katolikusai, nem mondhatnak le arról a kívánságokról, hogy legfőbb fejük, a pápa, teljes szabadságot és függetlenséget élvezzen, ami elengedhetetlen feltétele a katolikus egyház szabadságának és függetlenségének. Ezt a szabadságot és függetlenséget ők csak akkor ismerhetik el biztosítottak, ha olyan állapot teremtenek, amelyhez a pápa is megadhatja hozzájárulását.«

A czár manifesztuma.

Alexis trónörökös nagyherceg születése alkalmából kegyelmi manifesztumot bocsátottak ki. A manifesztum elrendeli: A testi fenyték a paraszt lakosságra, valamint a hadsereg és a hajóhad tagjaira nézve, a hol ismételt kötelességszegések esetén még alkalmaztatott, eltöröltetik. Minden paraszt hátraléka válság-összegekből, gazdasági adókból és más illetékekből elengedtetik és a lakosság felmentetik a rossz termés idején ellátás céljára adott kölcsönök visszafizetésétől. Azonkívül elengednek különböző pénzbüntetések. Vétkesek, a melyek pénzbüntetéssel, elzárással, vagy várfogsággal jogkövetkezmények nélkül büntetnek, büntetlenek maradnak, ha a trónörökös születése napján az eljárást még bíróság nem tették

folyamatba, vagy ha a bírói ítéletet még nem hozták meg.

Azonkívül számos kedvezményt állapít meg a rendelet a büntetésekre és rabokra nézve. Politikai büntetettek, akik jó magaviselet által tüntették ki magukat, a büntetés idejének letelte után az igazságügyminiszter ajánlatára visszanyerhetik polgári jogait. Politikai büntetettek, amelyek a trónörökös születésétől visszafelé számítva, 15 éven át ismeretlenek maradtak, átadatnak a feledésnek. Politikai büntetettek, kik külföldre menekültek és hazájukba visszatérni óhajtanak, a belügyminiszter útján erre engedélyt kérhetnek.

A finneknek minden 1904. január 1—14-ig esedékes és a trónörökös születésekor még le nem fizetett illeték- és földadó hátralékait, a készpénzben, gabonában, vagy lisztben adott kölcsönök egynegyed részét elengedik. Finnország saját eszközeiből három millió márkából érintetlen alapot teremtenek a földnélküliek szükségleteire.

A falusi vagy városi községekre a sorozó hatóságok tagjai választásának elmulasztása miatt 1902—1903. évben kivetett és eddig még be nem hajtott pénzbüntetéseket elengedik a finnországiaknak, a kik az országot engedelem nélkül hagyták el, megengedik, hogy a f. év folyamán visszatérjenek. Katonai szökevények hazatérésük után tartoznak rögtön önként jelentkezni.

Finnországiak, akik kivonták magukat a katonai kötelezettség alól, büntetlenek maradnak, ha a trónörökös születésétől számított három hónap alatt a katonasági hatóságnál jelentkeznek.

Vétsegek, lopást, rablást és sikkasztást kivéve, nem esnek büntetés alá. A finn kormányzó utasítatik, hogy tegyen megfontolás tárgyává oly intézkedéseket, amelyekkel enyhíteni lehet sorsát azoknak a személyeknek, akiknek a Finnországban való tartózkodás meg van tiltva.

A birodalomban azoknak a zsidóknak a családjait, akik a katonai kötelezettség alól kivonták magukat, felmentik a rájuk rótt pénzbüntetések alól. Végül kilátásba helyeztik a Japánnal való háborúban elesett tisztek és katonák gyermekeinek ellátása és neveltetése.

A keletázsiai háború.

A Port-Arthurról érkező hírek olyan el-
lentmondók, hogy a valót kihámozni belőlük egészen lehetetlen. A japán hadműveletekről nincs hivatalos tudósítás s a cenzura minden újságtudósítói »tevékenységet« megakadályoz. Mit tegyen ilyenformán a Csifuban, Sanghájban és egyéb kínai városban tartózkodó újságíró? Rábizza magát a Port-Arthurnál koválygó kínai mindentudásra és fantáziájára. Ami ilyenformán létrejön: azt dolgozza fel az európai távirati ügynökség.

Port-Arthurnál tehát, hogy milyen a helyzet, nem tudni. Az egymásnak ellentmondó hírek közül is kivethető azonban, hogy a várban nagyon kétségbeesett lehet a helyzet s a megadás vagy bevétel csakugyan napok vagy hetek kérdése, a mit, tekintve Port-Arthur híres sánczait — csakugyan nem lehet rossz néven venni.

Az orosz önkéntes flotta garázdálkodása már megint puskaporossá teszi az európai diplomácia levőgőjét. A »Hipsang« elstüllesztését nem lesznek hajlandók az angolok olyan nagylelkűen megbocsátani s holmi jegyzékváltással elintéztetnek tekinteni, mint annak idején a »Malacca« kérdésében tették. Bár háború nem lesz érte, bizonyos, hogy Oroszország bőséges kárpótlást fizet s az orosz önkéntes flotta működését olyan mederbe szorítják, amelyet régen megérdemelt s a mely Oroszországnak újabb megaláztatás lesz.

Páris, aug. 24. A »Matin« tudósítója táviratozza, hogy a hétfői ostrom alkalmával Port-Arthurban három akna felrobbant és nagy pusztítást vitt végbe a japánok soraiban, úgy, hogy kénytelenek voltak visszavonulni. A rohamot éjjel után — teljes sikerrel — megismételték s nyolcz aknát megsemmisítettek.

London, aug. 24. A japán torpedóhajók elhagyták a kikötőt. Amerikai jelentések szerint a sanghai kikötőben volt amerikai hajóknak semmi megbízatásuk nem volt, hogy a kínai semlegességet megvédjék; ellenkezőleg Stirling admirálisnak szigorúan meghagyták, hogy semmiben sem akadályozza a japánokat, akikről Washingtonban meg vannak győződve, hogy semmiféle semlegességet nem fognak megsérteni.

neki iramodott s szinte futva ment a gunyhó felé.

Az erdő nyilásánál egészen össze volt taposva a hó.

De a nyilástól a gunyhóig szűztiszta hólepel fedte a földet.

A korosodó ember arcza földértült. Szinte sugárzott, mintha újra fiatal lett volna. Mélyebb pir élénkítette fakó arczeit.

Leborult, a hóra s örömben magánkívül, forró csókokkal borította a keskeny női lábnyomot, amely oly határozottan visszafordult ezen a ponton.

III.

Szerette . . .

A tavaszi nap csókolgatta a fák még ki nem pattant rügyeit. A száraz avar közül már kiserkedtek a pázsit új, zöld szálai.

Egy alacsony padon, boldogan mosolyogva ült egy öreg pár. Az öreg, aszalt almához hasonló arcokon egészséges pir derengett.

— Oregem, emlékszel-e, 46-ban, áprilisban virágozott a hárs, — mondja az öreg ur.

— Dehogy, 47-ben volt az. Akkor, amikor Bartenev udvarolt nekem.

— Akkor nagyon szép voltál. Viruló büszke rózsza . . .

— Azért voltál papuskám olyan féltékeny mint a tigris? Valóságos Othello voltál!

Mindketten szívből folkaczagtak.

— Ha akkor nem lettél volna olyan féltékeny, Bartenev ma tábornok volna.

— Hadd el anyuska, ugy is tudom, szerelmes voltál belé, meg akartál szökni . . .

— Igaz! Meg akartunk szökni.

Es ismét folkaczagtak az öregek.

— Szegény! Hogy hullott a könnye, amikor elváltunk. De mennie kellett a háborúba s a gaz cserkeszek megölték. Ah, — de gyönyörű is volt a mentéje, meg a vörös huszárnadrágja — nekem nagyon tetszett akkor.

A faszor homokjára egy fiatal, igénytelen csóka szállott. Hogy megpillantotta a mozdulatlanul ülő öregeket, elkezdett tollázkodni, majd figyelve nézte az öregeket.

Hirtelen felvillant a fiatal madár fekete szeme. Örömrököltést hallatott s felszállott arra a jávorlása, amely alatt az öregek ültek.

Es az öregek szeliden, boldogan mosolyogtak.

IV.

Mi az igazság?

A világegyetem, az egységesség törvényén épült fel.

— De miért van árnyéka az embernek — Mester?

— Hogy megfigyelje.

— S mi haszna van ebből a megfigyelésből?

— Ha azt látja az ember, hogy a fényből árnyék születik, megérti azt, hogy az igazság tévedéseket szülhet.

— Ennek nincs értelme — Mester!

— Dehogy is nincs. Az igazság és az em-

ber között szüntelenül ott áll a földi tökéletlenség, és bárha a tévedések és árnyak birodalmában bolyong, joga van arra, hogy kutassa az igazságot.

— Miféle igazságot — Mester?

— Azt, hogy ez a neki elérhetetlen igazság — igazán létezik.

V.

Holdfényben.

A halódó park holdfényben uszott.

A fák, a bokrok, az a néhány falevél a növény, amely még vegetált, a márványszobrok s a szökőkut, mind kísértetiesnek s áttetszőnek látszik.

Kioltottam a gyertyámat, kitártam az ablakot.

Néztem, kutattam, de nem vettem észre semmi különöset.

Egyszerre valami feihőszertű tömeg gomolygott a fehér, homokos uton. Majd valamely fehér fény sugározta körül s lassan alakot öltött.

Egy pillanat múlva egy földöntuli jelenséget láttam, aki rejtélyesen sötétkék szemekkel vizsgált engem.

Minden pillanatban változott szemeinek kifejezése.

Majd földöntuli gyönyörben uszott, s öröm és kéj tükrözött benne, majd megtörő tekintete volt, mint egy halódónak.

— Ki vagy te, emberfölötti ember? — kiáltottam önkénytelen.

Az utolsó napok.

London, augusztus 24. Csifuból megdöbentő hírek érkeznek a várórség állapotáról, amelyek közül legjellemzőbbek a helyőrség ropogó kimerültségére vonatkoznak. A tűzvédelem állítólag már nem képes talpon állani, összerogy a kimerültségtől s állandó készenléttől az ágyuk mellett. Innen van, hogy az orosz lövegek nem találják a Liaotesan hegyről való visszavonulás alkalmával az orosz ágyukat már használhatatlanná tenni, sem elvontatni nem tudták. Stössel minden bátorsága hiábavaló. A légénység már egészen elfásulva néz sorsa elé. Bizonyosra veszik, hogy a vár alig tarthatja magát pár napig még.

Megsemmisült orosz flotta.

Csifu, augusztus 24. A port-arthuri flottát Stössel utasította, hogy távozzék a kikötőből, mert biztos pusztulás fenyegeti. Uchtomszki herceg a Sebastopol zászlóhajóval az élén, tényleg kivonult a kikötőből. Erős ágyzás hallatszik. Azt hiszik, a japán hajóhad megütözték velük, s ez hallatszik Csifuba, nem pedig a vár bombázása. Ellenőrizhetetlen hírek keringenek az orosz hajóhad teljes elpusztulásáról. Allítólag egy orosz páncélos, alighanem a »Sebastopol« aknára került, két orosz cirkálót elsüllyesztettek, egy páncélost elfogtak a japánok, kettőt pedig az oroszok robbantottak fel. Az orosz hajók a japán admirális hajónak rontottak, de céljukat nem érték el. Az orosz flotta tökéletesen megsemmisült.

Az elsüllyesztett angol hajók.

London, aug. 24. Az orosz önkéntes flotta újabb vakmerősége miatt nagy az izgalom az egész angol társadalomban. Diplomáciai körökben is a legnagyobb felháborodással tárgyalják az újabb garázdálkodást. A »Comedian« feltartóztatása után az összes Kelet-Azsia felé haladó hajók a délfrikai kikötőkbe menekültek s nem mernek elindulni. Különösen azon hajók melyeknek rakományában Japán vonatkozású is volt. Az angol kereskedelmi és hajózásságok kikelnek a brit kormány gyenge eljárása ellen. A legenergikusabb fellépést követelik.

London, aug. 24. A harctéri eseményeket csaknem egészen háttérbe szorította az angol hajózást ért két botrányos sérelem. A sajtó példás megtorlás követelését ajánlja. Különösen Hipsang elsüllyesztése a Bosztoni által okozott rettenetes izgalmat. Mint megállapították, a

gőzös abszolút nem vitt semmiféle hadi dugárut, sőt japánok se voltak fedélzetén. A hajó szabályos világítással, angol lobogó alatt haladt. Mégis rátámadt a Bosztoni minden ok nélkül, utasai közül soknak életét kioltották a hajóra zúdított gránátok, végül elsüllyesztették.

Péttervár, aug. 24. Itt nagy konsternációt keltett az angol hajók elsüllyesztése. Illetékes körökben semmit sem tudnak a dologról. Hivatalos jelentések még nem érkeztek, de előre is kijelentik, hogy a feltartóztatás és elsüllyesztés az orosz kormány tudta nélkül történt. Londonból már megérkezett Lendowne márkí rövid s energikus tiltakozó jegyzéke. Diplomáciai körökben azt állítják, hogy ilyen erős hangú jegyzékre alig emlékeznek. Különösen nyomott hangulatot idéz elő a berlini illetékes körök hideg állásfoglalása. Washingtonban is — hír szerint — erősen elítélik az orosz hajók eljárását. A Sanghajba menekült hajók doigát is határozottan károsan befolyásolta az orosz hajók legutóbbi érthetetlen eljárása.

Nem sikerült szökés.

Tokio, aug. 24. A Szabasztopol hadihajó kedden reggel elhagyta Port-Arthurt és aknára jutott. A hajó erősen oldalt dült és vissza kellett vontatni a kikötőbe.

Japán titkolódzás.

Budapest, aug. 24. (Saját tud. táv.) Londonból jelentik: Tokióban semmit sem árulnak el a port-arthuri hadműveletekről. Általános a hit, hogy Port-Arthur hamaros bevételre ki van zárva, bár a várban kétségbeejtő a helyzet. A félváros le van égve, minden épület többé-kevésbé rongált állapotban. Hír szerint a japánok a kiéheztetéshez folyamodnak.

Az orosz hajók ügye.

Budapest, aug. 24. (Saját tud. táv.) Sanghaiból vesszük a hírt: A kikötőben tartózkodó orosz hajók még ez ideig nem szereltek le. A taotáj most az idegen konzulokhoz fordult, hogy hassanak oda, miszerint az orosz hajók leszerelése megtörténjék.

Meddig tart a háború.

Budapest, aug. 24. (Saj. tud. táv.) Hír szerint a volt japán hadügyminiszter egy nyilatkozott egy újságíró előtt, hogy a háború alkalmasint eltart 1905. év végéig.

Az orosz hajók leszereltek.

Budapest, aug. 24. (Saját tud. táv.) Párisból táviratozzák: Az Aszkold és Gromoboj az angol konzul közbelépésére leszereltek. A Diana is kapott távirati utasítást a leszerelés végrehajtására.

Egy menekült elbeszélése.

Budapest, aug. 24. (Saját tud. táv.) Egy elmenekült bárka vezetője 21-ikén Csifuba érkezett. Az ő közlése folytán jelentik, hogy a japánok több újabb erősítést kerítettek hatalmukba. Az összes hajók annyira meg vannak rongálva, hogy hasznukat venni egyáltalán nem lehet, csak egy hajón vannak még ágyuk ez idő szerint. A japánok eddigi nagy veszteségüket a veszedelmes aknáknak és a magaslatokon elhelyezett ágyuk tüzének tulajdonítják.

A rozsnói eset és Lipovniczky püspök.

A rozsnói püspöki javadalmak gondnokság alá vétele alkalmat ad egyes lapoknak, hogy hasonló esetekkel foglalkozzanak. Egyik fővárosi lap a B. H. ide sorozza a néhai váradi püspök b. e. *Lipovniczky* István ügyét is. Ez a reminiscenzia-féle azonban tele van vastag tévedésekkel. Lipovniczky alatt, (aki a komáromi várlovságban szerzett betegsége miatt 12 évig székéhez volt kötve,) sok zavar volt ugyan a püspökség anyagi ügyében, jószágmányzójának, (aki unokaöccse volt) hibái sok kárt okoztak az uradalomnak, de gondnokság alá még sem került a püspök. Az utolsó évi adó kifizetetlen maradt, de más adósság nem maradt a püspök után, sőt mintegy negyven-ezer forint készpénz és alapítvány is maradt utána. A cikkíró abban is téved, hogy szenvedélyes kártyásnak mondja őt s jórészt ennek tulajdonítja anyagi zavarait. Váradon még többen élnek azok közül, akik a megboldogult püspökhöz jártak, azok tanuskodhatnak mellette, hogy krajczáros wisthet játszottak, — no ez még nem igen tett tönkre senkit. Hogy az általa istápoló családok nyomorba jutottak volna, arról sem tudunk itt Váradon semmit; az pedig, hogy váltóit kávéházakban forgatták volna stb. teljesen légből kapott alaptalan ráfogás. A két millió adósság meséjét maga az a tény fényesen megczáfolja, hogy halála után félévre már kinevezték utódját, b. e. *Ipolyi* Arnold személyében, ki fél alatt is sokat hagyott Váradra. Ennyivel tartozunk néhai Lipovniczky püspök emlékének, kit ma is sokan áldanak egyházmegyéjében.

UJDONSAGOK.**Nem lesz naggyakorlat.**

Szomorúságot hozott a szárazság az egész országra, de azért nincs olyan rossz, aminek jó oldala is ne volna. A föld népe sóhajt a keserűségtől, de a katonaság sóhajt az öröm-

A sötétkék szemek reám néztek, éreztem, hogy a lelkem mélyéig hatoltak.

Most már tudtam, hogy az élet volt, amely reám tekintett, az élet, a mely csak életet ölel magába.

VI.**Alom.**

Azt álmodtam, hogy egy csodaszép, aranyhajú nő vezet.

Kimondhatlan gyönyör reszkettette meg szívemet.

Szívárványszíntű felhők között lebegtünk, a mikor kisérőm hirtelen megállott.

Láttam, hogy kristálycsarnokban állunk. De nem voltunk egyedül. Minden oldalról gyönyörű nők kecses alakját láttam ott közlelni.

Szemükből fény sugárzott, ajkaikon mosoly derengett.

— Ezek a testet öltött dalok — mondta kisérőm — amelyek bár a földön születtek, születésük után azonnal idejutnak az örökkévalóság, a tökéletesség birodalmába.

— De hol vannak szülőföldem szomorú dalai? Azok a dalok, amelyek hallatára oly édes halálvágy száll a szívbe. Azok a dalok, amelyek könnyet csalnak szemünkbe, ha alkonyakor zsonganak . . .

— A szomorúak csak úgy, mint a vidám dalok, itt boldog honra lelnek, — mondta kisérőm.

VII.**Gyötrellem.**

Elza visszatért a temetőből. Egyetlen könyvet sem ejtett.

Miért is sirt volna? Sohasem győződött meg arról, szerette-e a férjét.

Az ő szenvedélyes volta gyűlöletes volt előtte. Jelenléte fölingerelte. Mindig kész volt életrehalálra vitatkozni vele. S ha azt érezte, — hogy férjének van igaza — sirni kellett.

Nem tudta megmagyarázni magának, miért is hódította meg tulajdonképpen. Talán azért, mert ő volt az egyetlen, aki nem akarta észrevenni szépségét.

S amikor a férje szemében a támadó szerelmi vágy első sugarát látta felvillanni, nem engedte többé, hogy öntudathoz jusson. Minden eszközt megragadott, hogy támadó szenvedélyét a végsőkig fokozza.

Azt akarta, hogy a férfi lelke mélyét isizzó szenvedély égesse . . .

Es most — most meghalt.

Hogy is merhette . . . Elhagyni őt!

Elment anélkül, hogy az asszony bizton tudná, szerette-e hát tulajdonképpen a férjét, vagy sem . . .

Hogy is juttathatott a sors ily kegyetlen, keserű gyötrelmet ő neki.

től: a nagy szárazság miatt u. i. a hetedik hadtest területén elmaradnak a nagygyakorlatok.

Tenke vidéke volt kiszemelve az idén gyakorlati terepnek. Az oda utazott tiszték azonban arról győződtek meg, hogy a kutak állapota nagyobb csapattestek elszállásolását lehetetlenné, a lakosságra nézve veszélyessé tenné. Erről az ezred útján jelentés ment a hadtestparancsnoksághoz, amely humanusan és alaposan intézkedett: a nagygyakorlatok megtartását egyszerűen elejtette.

Nagy gyakorlat helyett most a 37. gyalogezred további kiképzési programja a következőkben állapított meg:

Szeptember 6-ig tartanak a zászlóaljgyakorlatok; aközben lesz két éjszakai gyakorlat. Egy éjszakai gyakorlat marad az ezredgyakorlatokra is, amelyek szept. 6-án tul fognak lefolyni. Tervebe van véve egy tábori harczászati gyakorlat is, Kardó körül. A kiképzés az ezred keretén belül szept. 11-én befejezést nyer s akkor szept. 12. és 16. közt Derecske körül a 37. és 39. gyalogezredek együttesen tartanak zárógyakorlatot. Tehát mindössze egy dandár fog együtt gyakorlatozni, az is pár napig.

Az önkéntesek vizsgái szept. 20-án kezdődnek s a következő napokon tartatnak egyhuzamban, úgy, hogy akik a vizsgát sikerrel kiállják, még szeptember végén pár napig csőrtethetik a fényes, hosszú őrmesteri kardot.

* **Lajos napja.** Mig a turini remete, *Kossuth* Lajos életben volt, az ország legtöbb vidékén nagyban ünnepelték Lajos napját s tömegesen keresték fel üdvözlőlevelükkel az egykori kormányzót. Mióta azonban a Kerepes-uti temetőben nyugosznak a nagy hazafi porladó hamvai, kegyeletos tisztelettel ünneplik a mai napot. Nagyváradon a Lajos-asztaltársaság rendez ünnepélyes összejövetelt a Kispipa vendéglőben.

* **Ötvenéves találkozó.** Ritka ünnepség folyik le ma csütörtökön Aradon. Az aradi főgimnáziumban ezeltől félszázaddal érettségizettek gyűlnek ma össze találkozóra. Harminckét ifju tett 1854-ben érettséget az aradi főgimnáziumban, mely még akkor a minoriták vezetése alatt állott. A 32 közül ma már csak ötven vannak életben. Közülök egyik egyházmegyénk derék esperes plebánosa *Osomák* János furtai esperes-plebános. A mai lélekemelő találkozó alkalmából a minoriták templomában az élő iskolatársakért, a meghalt tanárok és egykori kollégákért *Csomák* esperes mutatja be a szentmiseáldozatot.

* **Az árvaszék zárszámadása.** Nagyvárad város árvaszékének 1903. évi zárszámadása elkészült s a városi számvevőség ezt felülvizsgálta. Mielőtt azonban a belügyminiszterhez felterjesztenék, nyolcz napi közszemlére függesztik ki. Erre vonatkozólag a következő hivatalos hirdetményt adták ki:

Nagyvárad város árvaszéke által beterveztett s számvevőileg felülvizsgált 1903. évi gyámpénztári számadások és mérleg mellékleteivel együtt a városi számvevői hivatalnál f. év augusztus hó 25-től f. év szeptember hó 8-ig terjedő 15 napi közszemlére kitétetnek. Erről a város közönsége azzal értesítettik, hogy a számadási iratok a kitétt határidőben a hivatalos órák alatt bárki által megtekinthetők s azok ellen felszólamlás vagy észrevétel a f. év szeptember hó 13-ig ugyanott írásban be-

adható. Nagyvárad város tanácsának 1904. évi augusztus hó 23-án tartott üléséből. *Bordé* Ferencz polgármester helyettes.

* **Két talált holttest.** Titokzatos dologban nyomoz most a nagyvárad kir. ügyészség. Tegnap ugyanis jelentést kapott Szerep bihar-megyei község jegyzőjétől, hogy a község határában egy férfi és egy nő holttestét találták. A férfi *Róka* Mátyás, a nő pedig *Nyeki* Mari, mindketten szerepi lakosok. Alkalmasint egy gyászus végű szerelmi dráma forog fenn ebben a dologban, az eddigi körülmények alapján legalább közelfekvő ez a feltevés. Az ügyészség már is intézkedett a hullák felboncolása és annak kiderítése iránt, hogy a két holttest hogyan került a falu határába, bűntény vagy öngyilkosság forog-e fenn?

* **Zászlószentelés Szilágysomlyón.** Szilágysomlyó történelmi nevezetességű főtere, a honnan Bem tábornok a 48-as szabadságharcban diadalmas csatáira indult, fényes ünnepség színtere volt Szent István király napján. A szilágysomlyói ipartestület bontotta ki a munka zászlaját és a kerület országgyűlési képviselője *Ugron* Gábor jelenlétében szentelték fel azt a felekezeti papjai. Az ünnepély reggelén a szatmári zenekar járta be a város utcáit. Dél előtt 9 órakor kezdődött az ünnepély. Az ipartestület épületétől a honvédszakkarral vonultak fel levont zászlóval, 24 koszorús leány és a zászlóanya *Ugron* Gáborné képviselőtében, leánya *Ugron* Róza kíséretével a kath. templomba, a hol *Körösi* Endre helyettes plebános felszentelte a zászlót. Innen a református, majd a zsidó és végül a gör. kath. templomba mentek. Ezután a főtéren felállított sátorhoz vonult a menet, a hol *Moni* Gyula, kir. közjegyző beszéde és a polgári énekkar éneke után a szegbeverések következtek. Délben a városi vendéglőben volt társas ebéd, este pedig a Báthori várkert udvarán hangversenyvel egybekötött táncmulatság fejezte be az ünnepélyt. A mulatságon Szilágysomlyó és a környék szép leányai adtak egymásnak találkozózt és lejtették a csárdást a lehengerelt homokon vigan, reggelig. Az ünnepélyen és a rendezésen résztvett a város egész társadalma s jelen volt *Lengyel* Zoltán, a zilahi kerület képviselője is.

* **1000 korona jutalom.** Az ékszerüzletekre rosz világ jár. Uglátszik, valami ügyes betörőbanda utazgat városról városra vendégszereplésre. Pár hét alatt Aradon, Debreczenben, Nagyváradon fosztottak ki ékszerész boltokat s most Kolozsvárott törtek fel egy ékszerész üzletet, s 30000 korona értékű drágaságokat vittek el. Már 100,000 koronánál nagyobb összegre rug az elvitt ékszerek értéke. A rendőrség úgy Nagyváradon, mint a többi városokban eredménytelenül nyomoz. A nagyváradai Boros I. cég, akitől 13000 korona értékű ékszer vittek el, ezer korona jutalmat tűzött ki annak, aki a rendőrséget nyomra vezeti.

* **Kitűntetett mintagazdák.** A földmívelésügyi kormány évek óta népies mintagazdaságokat létesített, melyeknek czélja volt, hogy az okszerű gazdálkodásra példát adjanak. Mindazoknak, akik ilyen népies mintagazdaságok vezetésére fölhivattak, a miniszter kilátásba helyezte, hogy ha öt éven belül a gazdaságokat az előirt üzemtervek szerint vezetik, a felügyelet alól felszabadulnak, az állam részéről nyújtott fölszerelések tulajdonukba mennek, azzal a kikötéssel, hogy az újfajta gazdaságvitelre lakostársaikat ösztönözzék. Most azoknak a mintagazdáknak, akik köteleességeiket pontosan beváltották. Tallián Béla földmívelésügyi miniszter díszes oklevelet küld, elismervén az öt éven át tartó folyamatos munkának nagy gazdasági sikereit, fölhíván őket, hogy most már önállóan szakszerű kezek irányítása nélkül legyenek továbbra is mintagazdák.

* **Az ügyvédi kamarából.** A nagyvárad ügyvédi kamara dr. *Czeplédy* István nagyszalontai ügyvédet az általa vezetett névjegyzékből törölte. Dr. *Mandel* Viktor ügyvéd lakhelyét Nagyváradról Belényesbe tette át.

* **Aldásos eső.** A rémséges szárazság után az időjárás kedvezőbbre fordult végre. A kedd és szerda közötti éjjelen sűrű, csendes eső áztatta a szomjas földet s tegnap is sűrű, nehéz fellegek gomolyogtak. Több ízben megereedt a jótékony eső, s felüdítette az elsárgult növényzetet. A tengerinek s más kapás növényeknek ugyan már csak részben használt, de a mezők és legelők új életre kelnek az éltető esőtől s némileg csökkentik a takarmányhiányt. Rendkívül sokat nyertek az eső által a szőlősgazdák, mert éppen most van a legnagyobb szüksége az esőre, hogy a szőlőszemek nőjjenek s puhuljanak. Ha ezután kedvező lesz az időjárás, de kitűnő borra lesz kilátás.

* **Vendégvárás Amerikában.** A clevelandi Magyar Híradó ma érkezett száma az inparlamentáris konferenciára tengerentúlra utazó magyarországi képviselők fogadásának előkészületeiről írja a következőket:

A magyar képviselők fogadtatására »Egyesült Magyar Egyletek« czimen bizottság alakul. Az egyletek elnökeit a bizottság alelnökeivé választották meg, a bizottság diszelnökévé pedig egyhangulag, *Illyasevits* Kornél gör. kath. lelkész. A sajtóbizottságnak tagjai lettek *Szinyeyi* J. elnöklele alatt, a »Magyar Hirmondó« és »Szabadság« newyorki képviselői és a »Népszava« szerkesztője. Biztos forrásból halljuk, hogy a magyar vendégek két csoportban jönnek: az első csoport aug. 28-án, a második szeptember 3-án érkezik; az utóbbival jön *Apponyi* Albert. A bizottság elhatározta, hogy csupán egy zárlkörű bankett tartására szorítkozik, amely teljesen független lesz az egyletek által rendezendő ünnepségektől. A bankettet nem *Apponyinak*, hanem a magyar inparlamentáris bizottságnak rendezik. A magyar *Dalárda* is folytatja készülődéseit a fogadtatásra és megalakította az »Egyesült Magyar Keresztény Egyletek« bizottságát, mely már bandériumot is állít össze a fogadtatásra.

* **Ipartestületi gyűlés.** Az ipartestület előjárósága ma, csütörtökön f. hó 25-én délután 5 órakor tartja meg a havi rendes ülését, melyen az ipartestület kötelékébe tartozó iparos polgárok, mint hallgatók részt vehetnek. Nagyvárad, 1904. augusztus 25-én. *Bertsey* György, ipartestületi elnök.

* **Letartóztatott gyermekkereskedő.** Egy veszedelmes gonosztevőt tartóztatott le a csendőrség a napokban a nyitramegyei Csiffár községben. *Banga* Györgynek hívják az illetőt s afféle vásári koldus, aki egyfogatu sátoros kocsián barangolt az egész országban s megfordult mindenhol, ahol csak vásár vagy bucsu volt. *Banga* György közismert volt a koldusok körében. Amelyik koldusnak valami nyomorék vezetőre volt szüksége, az csak *Bangához* fordult, aki jó pénzért szállított nyomorék számandó kúlszejt vezető gyermekeket. *Banga* Györgynek ugyanis az volt a mestersége, hogy csavargása közben, ha apró gyermeket talált valahol, elrabolta s lakásán addig csavargatta a gyermek végtagjait, míg nyomorékká nem tette. Mikor ez megtörtént, kioktatta a kis nyomorékokat, hogyan kell az emberben szánalmat gerjeszteni. Valóságos iskolája volt *Banganak*, aki aztán az elnyomított és »kiképzett« gyermekeket eladta koldusvezetőktől. Ismerték a koldusok *Banga* iskoláját s ők maguk is szállítottak hozzá gyermekeket »kiképzés« végett, amit ezt az eddigi vizsgálat meg is állapította. Évek óta folytatta már *Banga* gyalázatos üzemeit büntetlenül és még tovább is üzte volna, ha a véletlen nem szolgáltatja a bestiát a csendőrök kezébe. A mult pénteken Csiffarra érkezett, hogy az ott más-nap megtartandó bucsun üzletet csináljon, kocsiját, amelyen két nyomorék

gyermek és a felesége tilt, kint hagyta a község szélén, míg maga besántikált a faluba, hogy széjjel nézzen. Míg távol volt, felesége az egyik nyomorék gyermeket Bezdeg Mihályt elküldte a közeli kútra vizért. Ott találkozott a gyermek két csendőrrel, kik éppen a bucsura mentek. A gyermek elmondta a csendőröknek, hogy őt Kürtösről vitte el Banga még a tavaszszal és azóta elnyomoritotta. A csendőrök azonnal elfogták Banga feleségét, később pedig Bangát is. A kocsiiban a másik gyermeket is megtalálták, akit Hruska Antalnak hívnak és aki szintén lopott gyermek, de már szintén ki volt »készítve« s azt is most eladásra szánta Banga. Eddig már több gyermekrablás derült ki Bangára. A vizsgálatot azonban tovább folytatják ellene.

* **Siketnémák beiratása.** A siketnémák budapesti áll. intézetébe (VIII. Mosonyi-utca 8. sz.) a növendékek beiratása f. évi szept. 1. 2. és 3. napjain fog megjelenni. A beiratások a jelzett napokon d. e. 9. 11. d. u. 3. 6 óráig eszközölhetők. Az intézet eddigi és új növendékei szülőikkel tartoznak a beiratáson megjelenni. Az oktatás szeptember 5-én veszi kezdetét.

* **Halálozás.** Részvétellel vettük a következő gyászjelentést:

Török Zsigmond és neje Vizkelety Sarolta, Menszár Jenő és neje Bauman Mariska, Menszár Ernő és neje Gombos Regina gyermekeivel, mint gyermekei, úgy a maguk, valamint a kiterjedt rokonság nevében is fájdalommal tudatják forrón szeretett édesanyjuk, illetve nagyanya, testvér és rokonnak özv. lovasi **Menszár Lajosné**, született: szabad szentkirályi Beke Eszternek életének 64-ik, özvegyiségének 20-ik évében hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát. A megboldogult földi maradványai f. évi augusztus hó 26-án, d. u. 3 órakor fognak az ev. ref. egyház szertartásai után Kálvária-utca 6. sz. háztól a váradoszói sírkertben örök nyugalomra helyeztetni. Mely végítzestességtételre az elhunyt rokonai, barátai és ismerősei tisztelettel meghívottak. Nagyvárád, 1904. augusztu 24. Béke porairai! Az örök világozás fényeskedjék neki!

* **A fegyelmi ügyek vizsgálása.** A belügyi kormány ezeltől tizenöt évvel szabályozta a törvényhatósági alkalmazottak ellen elrendelt fegyelmi ügyek vizsgálata körül követhető eljárást. A belügyi kormány elé fölterjesztett fegyelmi ügyeknél azonban még ma is többször előfordul, hogy az iratok hűzagosan terjesztetnek föl s ezzel a fegyelmi ügyeknek minden tekintetben kívánatos sürgős elintézése megnehezítették. Ezekre való tekintettel Tisza István gróf miniszterelnök mint belügyminiszter most körrendeletet intézett valamennyi közigazgatási bizottsághoz, így a nagyváradihoz is, s a körrendeletben megkivánja, hogy a fegyelmi vizsgálat tárgyát képező minden egyes panaszról s az ahhoz tartozó kihallgatásokról lehetőleg egy-egy külön, az illető panaszpontra vonatkozó összes nyilatkozatokat magában foglaló jegyzőkönyv veendő föl. A kísértő fölterjesztésben mindenkor kitüntetendő, hogy a fegyelmi eljárás alatt álló törvényhatósági vagy községi (városi) alkalmazott hány év óta s miily állásokban szolgált, volt-e már fegyelmileg büntetve vagy rendbirságot s ha igen, mily büntetéssel. Illetőleg bírsággal. Végül a fegyelmi ügyek lehető gyors lebonnyolítása érdekében kívánatosnak tartja a belügyminiszter, hogy a fegyelmi ügyeknek alsóbbfokú hatóságoknál való tárgyalásánál is a jelen körrendeletben foglalt alkalmazást nyerve.

* **Haldokló diákszabadság.** A szegény lengyel nép nem kesereg úgy honállapotján s nem siratja úgy elvesztett szabadságát, mint ilyenkor augusztus vége felé a diágyerek, bele számítva a kurtaszoknyás nemet is. Tíz és egynéhány nap múlva az iskola megrozsdásodott zárjában megfordul a kulcs s a tanulók nagy serege újra megkezdí a szellemi tornát, amely újra tíz hónapig veszi igénybe a diákkoponyákat. Rövid szóval: parentálunk, de nem komolyan, mert hiszen valójában örvendünk azon, hogy az utca képét újra

megélnkítik a mosolygó és drukkoló nebulók nagy sokasága, s otthon ebéd után csöndesebben lehet sziesztálni, mert a gyerek az iskolában lesz.

* **Egy élet regénye.** A romantika nem vész ki a világból. A németországi lapok legáltalában olyan esetről írnak, amely a legromantikusabb regény anyagánál szolgálhatna. Az eset a következő:

A Hamburg mellett levő Cuxkavenben meghalt a minap Rheiner Félix gazdag kereskedő, többszörösen kitüntetett polgár, az ottani kereskedelmi kamara tanácsosa. Gyönyörű vagyont hagyott hátra gyermekeinek s az egész város részvéte kísérte a halottat utolsó útjára. Heinzmann közjegyző a temetés után átadott az örökösöknek egy zárt borítékot, amelyben a halott vallomása volt foglva. Ebből a vallomásból furcsa dolgok derültek ki.

— Megszökött fegyenc vagyok, — írja vallomásában Rheiner Félix. Nem akarom a titkomat a sirba vinni, mert olyan dolgok rejtezknek abban, amelyek a nyilvánosságra tartoznak.

Azután elmondja az itt következő históriát:

1871-ben, a francia-porosz háboru után, borzalmas bűnügy foglalkoztatta a közönséget. A lapok rengeteg szenzációval közölték a részleteit. A háboru egyik legvéresebb ütközete, a Metz mellett vívott csata egyik epizódja szolgáltatta a bűnügy anyagát.

Az ütközet után súlyos sebbel egy katona került a kórházba. Ez a katona pedig azt vallotta halálos ágyán, hogy őt nem az ellenség golyója tette le, hanem egy bajtársa, Waldner Emánnel lőtte le az ütközet hevében, még pedig bosszúból. A sebesült meghalt s vallomása alapján Waldnert, aki önkéntes katona volt, polgári büntető bíróság elé állították. A bíróság 18 évi fegyházra ítélte minden tiltakozása és tagadása ellenére. Az apelláta nem használt, Waldnert fegyházba zárták. Három évvel az elítélés után Waldner hogy-hogy nem megszökött a fegyházból és nyomtalanul eltűnt a világban. Evekig keresték, de azután lemondtak róla.

A posthumus vallomás most elmondja, hogy Waldner ártatlan. Bajtársának vallomása gonosz árulás, ilyen módon akart bosszút állani rajta egy szerelmi história miatt, amely az egykor jó barátokat ellenségekbe tette. Waldner azonban sohasem bizonyíthatta be az igazat s egyetlen remény tartotta csak vissza az öngyilkosságtól, hogy szökése után más emberként próbál új életet. Sikertült szökése után Franciaországon át Canadába menekült s ott élt egy ideig, aztán San Franciscóba települt át, ahol szállítási vállalatot alapított s kínai és japán árukat közvetített az amerikai kereskedőkhez. A vállalata pompásan jövedelmezett, de a honvágy nem hagyta nyugodni a szerencsétlen embert. Az 1880. év tavaszán pénzzé tette mindenét és 25.000 dollár tőkével Hamburgba költözött. Ekkor már Rheiner Félixnek nevezte magát s idők folyamán a házában tisztességre és gazdagságra tett szert. Halálos ágyán pedig esküszik a gyermekei boldogságára, hogy ártatlan volt abban a gyilkosságban, amely miatt megbélyegezték.

x **Szülők figyelmébe.** Az iskola idény küszöbén nagy gondot okoz a szülőknek, hogy hol szerezhetnek be gyermekeiknek olyan jó minőségű cipőt, kalapot, fehérneműt, olcsó tricót harisnyát, a mely bármely gyermek pajkos-ságával daczolva sokáig eltart. Jól jár a szülő a ki e czélből Leitner Lázár jóhírű régi nagykereskedő czéget keresi fel, mert ott nem csak a legjobbat, de a legolcsóbban is szerezheti a gyermeke kelengyét.

IRODALOM.

Rövid Kis-katekizmus és Ajtatos-sági Kalauz. (II. kiadás.) *Bubregh Béla*, pécsi hitoktató, az iparos-tanonczok és ismétlőiskolások számára készített »Rövid Kis-katekizmus« című kis katekizmusát még a múlt isk. év elején új címen: »Rövid Kis-katekizmus és Ajtatos-sági Kalauz« adta ki. Mert ebben a szerző kis művét ismételtelen is úgy dolgozta át és úgy bővítette ki, hogy az jelen alakjában már nemcsak a legrövidebb és legkönnyebb vallástani tankönyvecske gyanánt szolgálhat minden katolikus keresztény embernek legszükségesebb hit-erkölcsi tudnivalók elsajátításához, hanem egyszersmind a legszükségesebb imakönyvül is használható a katolikus keresztény embernek legfőbb ajtatos-ságaihoz s különösen a szent gyónás és áldozásnak méltóképen való végzéséhez.

Az új isk. évre pedig a szerző kis művét még a bérnálási ajtatos-sággal is kibővítve, azt külsőleg is a legdíszesebb, egész kis imakönyvecske alakban adta ki.

A kis füzetkék bolti ára darabonként: füzve 20 fillér, kötve 26 fillér, fél díszkötésben 30 fillér és egész díszkötésben 40 fillér.

EGYESÜLETEK.

A Szent László menedékház egyesület ülése. A nagyváradi Szent Lászlóról nevezett kolduspoló és gyermek menedékház egyesület választmánya tegnap délután ülést tartott *Falotay László* pápai praelátus elnöklése alatt, amelyen jelen voltak: *Grócz Béla*, *Hlatky Endre*, dr *Hoványi Géza*, dr *Molnár Imre*, dr *Vucskics Gyula*, *Kovács Béla*, *Bereczky Géza* és *Böszörményi Géza*. Elnök bejelentette, hogy b. e. *Schiefner Ede* praelátus végrendeletében 4000 koronát hagyott a menedékháznak. — Az aradi Kölcsey egyesület a 48-as honvédek arczképét és életleírását gyűjti össze s felkérte az egyesületet, hogy az intézetben gondozás alatt levő *Lukács Gyula* aggastyán, volt 48-as honvédtisztnek arczképét és életrajzát küldjék meg. Kiadták *Bereczky Géza* vál. tagnak, aki a 48-as honvéd egyesület elnöke, hogy a megkeresést intézze el. A múlt tanévben 33 fiu volt a menedékházban s 8 öreg férfit és 15 nőt gondoztak az intézetben. A fiuk közül 4 eltávozott s ezek helyett másokat vettek fel a menedékházba. Ezenkívül néhány folyótyvet intéztek el.

TAVIRATOK.

Ki lesz a pécsi püspök?

Budapest, aug. 24. (Saját tud. táv.) A pécsi püspöki székben *Hetyey Sámuel* utódául hir szerint *Várady Arpád* dr miniszteri tanácsos a kormány jelöltje.

Körber a királynál.

Bécs, augusztus 23. (Saját tud. táv.) *Körber* osztrák miniszterelnök *Ischlbe* utazott a királyhoz kihallgatásra. Hir szerint *Körber* utazása összefügg a Magyarországga kötendő gazdasági kiegyezés ügyével.

Az orosz trónörökös megkeresztelése.

Budapest, aug. 24. (Saj. tud. táv.) *Pétervárról* jelentik: A *péterhoi templomban* ma reggel keresztelték meg az új-

szülött trónörökös nagy ünnepek közepett. Ez alkalomból a csár több rendjelet adományozott politikai kapacitásoknak, katonai és világi méltóságoknak.

Plehwe gyilkosának kihallgatása.

Budapest, aug. 24. (Saj. tud. táv.) Pétervárról jelentik: Plehwe gyilkosa felépült. Kihallgatásakor felemlítették neki, hogy czinkostársa, Siketzki zsidó, szintén hurokra került éppen akkor, mikor egy pánczélost akart felrobbantani. A gyilkos ennek hallatára erősen kifakadt: »Megmondtam, hogy nem kell ily nagy dolgot fiatal emberre bízni!»

Óvatos kormány.

Páris, aug. 24. Mint a Figaronak Rómából jelentik: a kormány, hogy a Vatikánt meg ne sértse, elhatározta, hogy a közoktatásiügyi miniszter nem fogja megnyitni a szabadgondolkodók kongresszusát.

Az örmény bandák.

Konstantinápoly, aug. 24. A bitlisi vali távirata közli, hogy Erzerum vilajet egyik járásában és a bitlisi szandzsákban újból örmény bandák mutatkoztak. Erélyes katonai intézkedéseket tettek, hogy a bandák garázdálkodását megakadályozzák.

NYILTTÉR.

Az iskolai idényre!

Nagy választék:
gyermek czipőkben,
férfi fehérneműek,
harisnyák és
kalapokban
ZALA FERENCZ
uri divat üzletében Fő-utca.
LOVAGRIN, mesés hatású hajnövesztőszert, tözszer főraktára.

Iskolai idényre!

Kitűnő minőségű gyermek, leány és fiú CZIPŐK óriási választékban

feltűnő olcsó árak mellett csak

Aranyi Albert

czipőáruházában szerezhetők be

Nagyvárad, Fő-utca (Oláry mellett.)

Női és férfi LISSÉ CZIPŐK már 9 kor-ért is kaphatók.

A világhírű KOBRAK-féle budapesti kézimunka czipők egyedüli raktára

Kérem a pontos címre figyelni

Telefonszám 512.

REGÉNYCSARNOK.

A brixtoni rejtély.

— Bűnügyi regény. —

Írta: A. C. D. (Angolból.)

42

John Ferrier elfojtotta roppant fölindulását és nem felelt. A próféta pedig nyomatékkal, vonatva folytatta:

— Olyasmit beszélnek a leányról, amit én hisni nem akarok . . . hogy valami pogánnyal váltott jegyet. Ez csak rágalom és mende morda lehet. Melyik a tizenharmadik parancs a szent Joseph Smith törvényeiben? . . . »Az igaz hit minden leányzója választott férjhez menjen nőül; mert ha pogánnyal egyesül, szörnyű bűnt követ el. . . Ez így lévén, lehetetlen, hogy te, aki az igaz hitet vallod, megengedd ezt a törvényszegést leányodnak.

John Ferrier ismét nem felelt, csak idegesen játszott a lovaglő-ostorával. A próféta is hallgatott egy darabig, majd így folytatta:

Ez egy pontra nézve napnál fényesebben kell bebizonyítanod, hogy nem csak szóval hanem tettel is vallod hitűket. Így határozott a Négyek Szent Tanácsa. A leány fiatal: nem akarjuk, hogy öszbecsavarodott férjhez menjen, adó némiképen szabadválasztást is engedünk neki . . . Stangersonnak is van fia, Drebbnernek is: és mind a kettő örtüne, ha leányodat menyeként tisztelhetné házában. Válasszon tehát a kettő között. Mind a kettő fiatal és gazdag, s mind a kettő igaz hitű . . . Nos mit szólsz a tervhez?

John Ferrier hallgatott pár perczig és gondolkodni látszott. Majd végre így szólt:

Egy hónapot adunk neki, hogy kedve szerint választhasson, — felelte Young fölkelve székéről. — Ha lejárt a hónap, felelnie kell. Ezzel indult kifelé; de a küszöbön megállt visszafordult, és dörgő, fenyegető hangon mondta:

— Jobb lett volna neked John Ferrier, hogy te is, meg a leányod is ott porladnátok a Sierra-Blanca aljában sem hogy ellene szegüljete a Szent Tanács akaratának!

S ott hagyván a megdöbent majorost, vissza se nézve végig ment az udvaron, ki a kapun s az ut fordulójánál eltűnt!

John Ferrier megtörve tilt le az asztalhoz s rákönyöklöve azon tündött, hogyan mondja el ezt a szörnyű hirt Lucynek . . . Egyszerre csak hirtelen fölrezzent egy gyöngéd kéz érintésére — Lucy állt mellette, halálsápadtan csaknem reszkelve.

— Mindent hallottam, — suttogta a leány, — hisz úgy kiabált! . . . Oh, apám, apám, mit tegyünk most?

— Csak ne emészd magad, — szólt a majoros gyöngéden és megcsókolta, megsimogatta a leányt. — Majd csak ki gázolunk valahogy ebből a bajból is! . . . De ugy-e nem akarsz lemondani Jeffersonról?

Felelet helyett Lucy zokogni kezdett.

— Ej no, ne sirj hát, lányom, — vigasztalta őt a nevelő apja. — Hiszen csak úgy kérdeztem . . . tudod! Igazad van: az a fiú ezerszer többet ér egymagá, mint ezek a hitvány, képmutató gazemberek valamennyien együtt . . . Holnap reggel indul egy karaván Nevadába; mindjárt irok Jeffersonnak és elküldöm a levelet . . . Ha ez a fiú csakugyan az, akinek hiszem, akkor két hét alatt itt lesz.

Lucy letörülte könnyeit és reménykedően mosolyogva mondta;

— O majd tud tanácsot adni . . . De én téged féltetek, apám . . . Oly rettenetes dolgokat beszélnek azokról, akik ellenkezni mernek a próféta akaratával . . . mindig valami szörnyű veszedelem éri őket!

— De mi még nem ellenkeztünk veled eddig, — felelte a majoros. — Es erről még később is ráértünk gondolkodni . . . Most még egy egész hónapunk van; mire az lejár, azt hiszem, mi se leszünk itt.

— Elhagyjuk Utsht?

— Bizony nincsen más mód . . .

— Hát a Major?

— Amit lehet, eladunk; a többi elveszett.

De hát én voltaképen nem is erre gondoltam először, Lucy. Hanem arra, hogy megtáncoltatom ezt a prófétát, aki előtt a többiek mind térdet fejet hajtanak. Mert én szabad amerikai polgár vagyok, s nem szoktam meg az efféle zsarnokságokat; s ha nagyon sokat ólálkodik a házam körül, hát könnyen megeshetik, hogy belé szalajtok vagy egy marék nyúlöréret . . .

— Oh, apám! . . . — kiáltott föl Lucy ijedten.

(Folyt. köv.)

KOZGAZDASAG.

A galambtenyésztés haszna. A galambtenyésztés a galamblovászatok folytán ma egyszerre a leghasznosabb baromfitenyésztési ágak közé emelkedett. Oda jutottunk, hogy egy pár közönséges galamb ma többet jövedelmez bármelyik értékes fajtyuknál. Egy pár parlagi galamb, ha friss vértű és jó tenyésztésből származik, ha van két költőfészke, egy év alatt legalább is 10 pár fiatal nevel. A fiatalok felnevelése egész éven át alig kerül valamibe s főleg semmibe sem kerül márcziustól novemberig, 10 pár fiatal ára 8 kor. Egy pár galamb tehát 8 koronát jövedelmez, 100 pár 800 k-t. Nos nem jövedelmez-e a galambtenyésztés?

Hány falusi lelkész, tanító, kisebb iparos és szegényebb gazda van, aki helyet adhatna padlásán 20—100 pár galambnak. Csak helyiadásról van szó, mert a közönséges parlagi galamb magától is megél, azt nem kell etetni, legfeljebb addig, ameddig hó takarja a földeket. Aki parlagi galamb tenyésztésével kíván foglalkozni, vagy már is vannak ilyen állatai, de nem tudja értékesíteni, az forduljon az Országos baromfitenyésztési egyesülethez, (Budapest, VII., Rottenbiller-utca 30.) hol készpénzért darabonként 40 fillérért bármennyi parlagi galamb átvétetik. Ugyanitt nyerhet felvilágosítást az érdeklődő a berendezkedésre és tenyésztésre vonatkozólag is.

Nagyváradai hetivásár.

A nagyváradai piacon 1904. aug. hó 22. 23-ik napján tartott vásárban eladott természetmennyek és élelmi szereknek árjegyzéke.

Tiszta buza 20.— 19.80 Kétszeres buza 15.20 14.80. Rozs 14.80 14.60 Arpa 14.40 14.— Zab 13.60—13.40. Tengeri 17.— 16.80 Borsó 36.— Lencse 40.— Bab 22.— Köleskása 25.40. Burgonya 8.60 100 kiló lángliszt 34.80. Zsemlyeliszt 34.20. Fehér kenyér liszt 34.— Barna kenyér liszt 32.— Széna fuvarral 8.— Szózt szalonna 1.32.— 6 kiló zsup-szalma 20. 150 dkr. alom-szalma —.14. 1 köbméter bükfka 6.40. Tölgyfa 6.— Cserfa 6.70. 1 kiló marhahus I. oszt. —96. Marhahus II. o. 88. Marhahus III. o. —80. 1 liter ó-bor 1.— 1 liter új-bor —80. Pálinka —.72. Szilvapálinka 1.60. Szesz 2.— 1 méterm. kőso 21.50. 1 mm. nyers faggyu 50.— 1 mm. olvasztott faggyu 70.— 1 mm. szappan 50.— 1 mm. birka gyapju —. 1 mm. magyar gyapju —. 1 htr ó-bor 66.— 1 htr új-bor 44.— 1 mm. mész 1.80. 1 mm. kemény faszén 3.20. 1 mm. puha faszén 3.— 1 mm. kendermag 28.— 1 mm. köles —. 1 mm. repce —. 1 mm. dió —. 1 mm. mogyoró —. 1 mm. aszalt szilva —. 1 kgr. savanyu káposzta —. 1 kgr. szalonna 1.52. 1 kgr. sertés-hus 1.28. 1 kgr. juh-hus —.80. 1 kgr. vereshagyma —.20. 1 kgr. foghagyma —.50. 1 kgr. bors 2.40. 1 kgr. paprika 5.— 1 kgr. barna kenyér —.24. 1 ltr. kóla 44.

Forgalmi kimutatás 1904. aug. 22. 23-án. Tiszta buza körülbelül 6000 hltr. Kétszeres buza 1200 hltr. Rozs 1400 Arpa 700 hltr. Zab. 400 hltr. Tengeri 90 Burgonya 110 hltr.

Lábas jószágok: Hizott sertés mintegy

80 drb. Félhízott 90 drb. 2 évestől feljebb
230 drb. 1 évestől 2 évesig mintegy 280 drb.
Süldő 300 drb. Malacz 300 drb. Hízott marha
131 drb. Jármos ökör 520 drb. Fejős tehén
190 drb. Borju 270 drb. Bivaly 10 drb. Juh
és kecske 241 drb. Ló 555 drb.

Marha ártáblázat 1904. aug. 22-én
1 pár I-ső rendű jármos ökör 580—640 kor.
1 pár II-od rendű jármos ökör 480—560 k.
1 pár III-ad rendű jármos ökör 300—440 k.
1 drb fejős tehén 100—220 k. 1 drb vágó ökör
180 kgr. 140—280 k. 1 drb vágó tehén 150 kgr.
100—200 k. 1 drb veres borju 24—46 k. 1 db
fél éves borju 54—80 k. 1 drb egy éves borju
60—86 k. 1 drb két éves borju 68—140 k.
1 drb hízott sertés 100 kgr.-ként 104—110 1
pár fél éves sertés 40—50 k. 1 pár egy éves
sertés 66—96 k. 1 pár két éves sertés 90—
152 1 drb ló 110—240 k. 1 pár ökör bór 42
—58 1 pár tehénbőr 30—40 k. 1 pár borjubőr
12—20 k. 1 pár ló bór 10—20 k.

Határidők.

Budapest, aug. 24.	
Buza áprilisra	10.92
Buza október	10.69
Tengeri	7.56
Rozs okt.	8.28
Zab ápr.	7.38
Káposzta, repce, aug.	—

Hivatalos árfolyamok

budapesti áru- és értéktőzsdén 1904. aug. 24-én.	
Oszták hitel	685.50
Magyar hitel	749.50
Allmvasut	694.—
Rimamurányi	483.—
Magyar jelzalog	585.25
Salgótarjáni	—
Wagon-kölcsön	—

Értéktőzsde.

Budapest, aug. 24.	
Magyar aranyjárdék 4%	119.50
Magyar koronajárdék	97.11

Magyar vasuti kölcsön aranyban 4%	88.75
Magyar vasuti kölcsön ezüstben	—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	—
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	97.75
Italméresi jog megváltó i kötvény	98.50
Horváth szlavon földterhermentési kötvény	2.06
Magyar nyeresemény-sorsjegy-kölcsön	1.61
Tiszaszabályozás és szegedi sorsjegyek-kölcsön	.99
Oszták járadék papirban	1.00
Oszták járadék papirban	1.19
Oszták járadék aranyban	.99
Oszták korona járadék	1.58
Oszták államsorsjegyek	160.5
Oszták magyarban részvény	175.6
Magyar hitelbankrészvény	64.75
Oszták hitelintézet részvény	68.60
Párisi vista	6.81
29 frankos arany (Napoleon'dor)	19.03
Németbirodalmi márka	117.17
Londoni vista	64.75
20 márkás arany	28.48

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Eladó gázmotor.

Egy jókarban levő, jelenleg is működő 2 lóerejű

gázmotor

jutányos áron eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Nagyvárad város VILLAMOS MŰVE

értesíti a n. érd. izzólámpa körtéket tart raktáron 3. legfeljebb 3.4 watt fogyasztó közönséget, hogy izzólámpa ára darabonként 72 fillér, homályos (matt), színes, fényképész-lámpák és mindennemű izzólámpa különlegességek ugyancsak kartell áron kerülnek eladásra. Ugyanott kaphatók **nerst-lámpák** és **osmium-lámpák** gyertyánként 1.5 watt fogyasztással.

Csillárok, és villamos motorok eredeti gyári árak mellett

kaphatók. A villamos mű igazgatósága elvállalja

villamos világitási

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítését, átalakítását, javítását, lámpák kezelését, hozzávaló szénpálcák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat a legolcsóbb árak mellett.

Nagyobb megrendeléseknél megfelelő engedmény. Költségvetések ingyen.

A legnagyobb vállalat a látványosságban.

BIOSKOP

E készülék Párisban az 1900. évben a Grand-Prix-vel lett kinttette. 500 lámpafénnyel, 6 izzólámpával van kivilágítva; e vállalat Berlinben, Triesztben, Grácban, Budapesten stb. nagyobb városokban óriási feltűnést keltett.

MŰSOR:

Augusztus 25. 1. Szerelmi kaland. — 2. Ökrök usztatása. — 3. Budapesti életkép. (Saját felvétel.) — 4. Átváltozó művész. — 5. Dráma a tenger fenekén. — 6. Művész látomány. — Kirándulás Olaszországba 500 m. — 8. Utolsó urnapi körmenet Bécsben. — 9. A világ legjobb tornászai. — 10. A meglopott Amor. — 11. Jouvillé panoráma. — 12. O, az a fog. — 13. Családi örömlök. — 14. Két új csatakép.

Naponta új képek az orosz-japán háborúból.

Helyárak: Zártszék 80 fill., I. hely 60 fill., II. hely 40 fill., III. hely 30 fill.

Iskolák és egyetek tömeges megjelenésel tekintetbe vétetnek és kedvező belépti-díjban részesülnek.

Előadások naponta este 6, 7, 8, 9 óraker, vasár- és ünnepnap 3 órától óránként.

Villany világitás saját 20 lóerejű gőzgépével. Minden hétfőn és pénteken este 9 óraker előadás csak urak részére.

A Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság Nagyváradon.

Részvénytökeje teljesen befizetett félmillió kor.

Betéteket elfogad előnyös feltételek mellett könyvecskére vagy folyószámlára.

Leszámitol magán- és üzleti-váltókat a legmérsékeltőbb kamatláb alkalmazása mellett.

Előleget nyújt értékpapirokra zálogkölcsön vagy folyó számla alakjában.

Vesz és elad tőzsdén jegyzett értékpapirokat és bevált értékpapir szelvényeket és sorsolt értékeket.

Kézi zálogosztályában (Kossuth Lajos-utca 4 sz. földszint) pénz előleget nyújt arany és ezüst tárgyakra, valamint mindennemű ingóságokra a törvény által megszabott kamat mellett

Rövid vagy hosszabb lejáratu közönséges vagy törlesztéses jelzalog

kölcsönöket nyújt

ház és földbirtokokra

esetleg drága kamatozásu kölcsönöket konvertál 500 koronától kezdve

10—50 évi visszafizetésre a legolcsóbb kamat és tőketörlesztési hányad

831

mellett, gyors lebonyolítással.

A
„Nagyvárad Hitebank Részvénytársaság“
(Kossuth Lajos-utca 10. sz.)

házak és földbirtokokra 10—50 évi időtartamra a legolcsóbb kamatláb és a legelőnyösebb feltételek mellett **törlesztéses jelzálogkölcsonöket nyújt,**

melyeket a legrövidebb idő alatt folyósít. Kölcsonkérő részről hiteles telekkönyvi kivonat, kataszteri birtokiv és esetleg községi becsü-bizonyítvány mutatandó be. Drágább kamatozású kölcsonöket bélyeg- és illetékmentesen convertál.

Elfogad betéteket könyvecskékre és folyó számlára:

6 hóig elhelyezett összeg után **5%-os** kamatot fizet.

Előnyös feltételek mellett leszámítol váltókat.

Értékpapírok, ékszerek és terményekre előleget ad.

789

Az igazgatóság.

Guzmann Ferencz

bádogos-mester

Nagy-Körös-utca 8. sz. (Mertz-ház.)

Elvállal:

légszesz-, vízvezeték-berendezéseket, csatornázásokat.

Fürdőszobákat és angol clostetkek készítését.

Mindennemü bádogos munkálatokhoz, terveket és költségvetéseket díjtalanul készítek.

Házak jókarban tartási vállalata.

Telephonszám: 448.

Ertesítés!

A közelgő iskolai idényre úgy fű mint leánykák részére szükséges, bármely intézet előírása szerint mindenféle színes és fehér ruhákra ugyszint a legjobb minőségű harisnyák szolid olcsó árban kaphatók

Háasz Manó

kézmű- és divatáruháza

Nagyvárad,

Zöldfa-utca elején.

Magyar műbutorgyár

részvénytársaság.

Ezelőtt REISZ és PORJESZ.

Május elsejétől fogva

Szent László-tér, a holdas templom mellett.

Saját készítésű elegáns asztalos és kárpitos

BUTOROK

modern stílusban, gazdag választékban, gyári árban.

Szolid, szabott árak!

Hajnal Ferencz

fűszer-, festék-, bor-, ásványvíz- és csemege-üzlete

NAGYVÁRAD, FŐ-UTCZA

Széchenyi-szállóval szemben.

Raffia, szőlőkötő fonal, ojtó-pamut, kekő és kénpor.

Van szerencsém a t. cz. vevőközönség figyelmébe ajánlani dusan felszerelt mindennemű festékárúmat, u. m.

PADLÓ FESTÉKEK

Borostyánmáz 1 kg dobozban I-ső rendű	75 kr.
II-ső	65
Spiritusmáz 1 kg dobozban I-ső	70
II-ső	55

OLAJ FESTÉKEK

Minden színben 1 kg dob. I-ső rendű 32 kr.

Matt-, fényezett- és vasbutorok tisztításához

Bruniolinok, Spirituslackok s Emallackok, valamint

Terpentin, Firnis, Copállak, Damárlack, Börlack, Vaslack stb.

Pormentesítő olaj

1 kg. ára 30 kr.

Helybeli megrendeléseket házhöz, vidéki megrendeléseket helybeli állomáshoz díjtalanul szállítok. Szíves megbízás mellett vagyok

teljes tisztelettel

577 **HAJNAL FERENCZ.**

Előpatataki gyógy- és borvíz forrása.

Sz. KOCSIS JÁNOS

férfi-szabó üzlete

NAGYVÁRAD, Szent László-tér. a „Sas“ kávéház mellett

Az idény előre haladottsága miatt, **tavaszi és nyári a hazai, angol és francia, szöveteimből** bámulatos olcsó árakért készítek a legujabb divatu **uri ruhákat.**

Tisztelettel

Sz. Kocsis János, katonai és polgári szabó

606

Az Orsolya-zárda nagyságos főnöknője által kiadott prospektus szerint intézeti teljes felszerelések u. m: fehérneműek, evőeszközök, harisnyák, mosdótál, fiókkal ellátott tükör, fésűk, kefék, reggeli- és sárzipók, esőernyők **iskolaszerek és táskák.**

Mélyen leszállított árban kaphatók:

FRISS és TÁRSÁ korona és fillér bazár, Olaszi, Fő-utca.

Minden vásárolt összegből 5% engedmény.

Telefon: 130.